

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2013 р. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду. Дивіться додатково повний текст повідомлення про авторські права в кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА GAGLIANO GIORGI ПРОТИ ІТАЛІЇ

(Заява № 23563/07)

(Витяги)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

6 березня 2012 року

ОСТАТОЧНЕ

24/09/2012

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може зазнати редакційної правки.

У справі Gagliano Giorgi проти Італії

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Françoise Tulkens, *голова*,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
Işıl Karakaş,
Guido Raimondi,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Helen Keller, *судді*,

та Françoise Elens-Passos, *заступник секретаря секції*,
після наради за зачиненими дверима 14 лютого 2012 року,
виносить таке рішення, ухвалене того самого дня:

ФАКТИ

1. Заявник, пан Mario Gagliano Giorgi є громадянином Італії 1949 року народження, проживає в Мілані. Заяву було подано до Суду 31 травня 2007 року. У Суді заявника представляли адвокати, що практикують у Мілані – пан В. Nascimbene та пані М.С. Mori. Уряд Італії (далі – Уряд) представляли Урядова уповноважена – пані Е. Spatafora та її помічник – пан N. Lettieri.

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

2. Нижче наведено стислий виклад обставин справи згідно з поданнями сторін.

A. Проведення в основній справі

3. Заявник був інспектором імміграційного бюро Міланського управління поліції (*Questura*).

4. Постановою від 5 вересня 1988 року, яку було вручено заявникові наступного дня, прокуратура при Міланському районному суді повідомила його про порушення проти нього справи за обвинувачуваннями у вимаганні (статті 317 і 81 Кримінального кодексу) і санкціонувала проведення обшуків житла заявника, його машини та офісу, і такі обшуки були проведені 6 вересня 1988 року.

5. 9 вересня 1988 року комп'ютер заявника вилучили.

6. 20 березня 1989 року слідчий суддя Міланського районного суду наказав провести додаткові обшуки, і їх було проведено наступного дня. 20 березня 1989 року суддя виніс постанову про взяття заявника

під варту за обвинуваченнями у вимаганні (статті 317 і 81 Кримінального кодексу) та підробці документів (стаття 479 Кримінального кодексу). Заявникові пред'явили обвинувачення в тому, що він примушував іноземців, яким потрібні були документи, що дають право на проживання, платити йому гроші за отримання таких документів з імміграційного бюро або з цією метою чинив на них тиск, а також у зміні протоколу показань іноземного громадянина, в яких той викривав таку практику. Суддя також постановив узяти під варту ще шістьох осіб, причетних до таких самих обходів. 21 березня 1989 року префект (*Questore*) Мілана тимчасово відсторонив заявника від виконання службових обов'язків.

(...)

11. 21 червня 1989 року у відповідь на третє клопотання заявника, суддя виніс постанову про його звільнення з-під варти, оскільки прокуратура вже збрала достатньо доказів і, відповідно, ймовірність того, що він приховуватиме докази, не загрожувала.

12. 25 січня 1990 року суддя виніс постанову про віддання заявника до суду і направив справу до Міланського районного суду (RG № 185/90). Також було віддано до суду ще сімох обвинувачених.

13. У період з 8 до 23 травня 1990 року було проведено шість судових засідань, під час яких суд дослідив обставини справи і заслухав пояснення сторін. Рішенням від 25 травня 1990 року, що надійшло до канцелярії суду 22 червня 1990 року, суд визнав заявника винним у вимаганні та підробці документів, засудив його до чотирьох років і шести місяців позбавлення волі з довічним позбавленням права обіймати посади в органах державної влади.

14. 26 травня 1990 року заявник оскаржив зазначений вирок до Міланського апеляційного суду (RG № 4630/90), вимагаючи нового розслідування і розгляду справи, виправдувального вироку або перекваліфікації злочину на хабарництво.

15. 5 липня 1990 року у районному суді м. Монца заявник повідомив, що адресою для вручення йому судових документів під час провадження в Міланському апеляційному суді має бути адреса муніципалітету Сан-Ценоне-аль-Ламбро (провінція Мілан) з позначкою «для вручення [заявникові] через пані V.S.».

(...)

18. Рішенням від 29 листопада 1993 року, що надійшло до канцелярії 22 грудня 1993 року, апеляційний суд залишив обвинувальний вирок у справі заявника без змін у частині, що стосується кількох пред'явлених йому обвинувачень у вимаганні та зменшив призначений йому загальний строк покарання за вимагання та підробку документів до трьох років та дев'яти місяців позбавлення волі.

19. 24 грудня 1993 року заявник оскаржив вирок у касаційному порядку, вимагаючи скасування рішення апеляційного суду і мотивуючи свою вимогу передусім тим, що повістка про виклик його в судові засідання, призначене на 18 травня 1993, була передана йому на адресу його адвоката, а не на адресу, вказану ним 5 липня 1990 року. Альтернативна вимога заявника, як раніше, полягала в перекваліфікації злочину на хабарництво.

20. Рішенням від 29 вересня 1994 року, що надійшло до канцелярії 1 грудня 1994 року, касаційний суд скасував рішення апеляційного суду та повернув справу на розгляд до іншої палати зазначеного суду, посилаючись, зокрема, на те, що судова повістка була надіслана на неналежну адресу.

21. Тим часом, 10 березня 1994 року, префект Мілана скасував рішення про тимчасове відсторонення заявника від виконання службових обов'язків. Заявника перевели до управління поліції () в Турині.

22. Судовий розгляд доводів сторін у Міланському апеляційному суді (RG № 2637/94) було призначено на 29 січня 1996 року. У невстановлену дату апеляційний суд вирішив розглянути справу заявника заочно.

23. Рішенням від 1 березня 1996 року, що надійшло до канцелярії суду 30 квітня 1996 року, апеляційний суд, перекваліфікувавши дії заявника на «хабарництво», визнав, що строк давності притягнення до кримінальної відповідальності за цей злочин закінчився. Він засудив заявника за підробку документів до одного року позбавлення волі з відстрочкою виконання вироку і, як додаткове покарання, позбавив його права обіймати посади в органах державної влади протягом одного року.

24. У невстановлену дату, ще до липня 1996 року, заявник подав нову касаційну скаргу. Він зазначив, що при відправленні судової повістки на зазначену ним адресу для вручення її йому через пані V.S. канцелярія суду помилково адресувала рекомендований лист не йому, а пані V.S.

25. Рішенням від 7 жовтня 1997 року, що надійшло до канцелярії 18 жовтня 1997 року, касаційний суд задовольнив скаргу заявника і повернув справу на розгляд до іншої палати апеляційного суду.

26. У невстановлену дату канцелярія апеляційного суду вручила повістку про виклик у судові засідання, призначене на 26 березня 1998 року (RG № 4288/97), одному з адвокатів заявника.

27. Того самого дня апеляційний суд оголосив зазначену повістку недійсною та наказав поліції вручити повістку про виклик у судові засідання, призначене на 11 червня 1998 року, за адресою пані V.S. та за адресою управління поліції в Турині, де тим часом почав працювати заявник.

28. За результатами судового розгляду, проведеного 11 червня 1998 року, апеляційний суд того самого дня виніс рішення (що надійшло до канцелярії суду 24 червня 1998 року), яким визнав, що строк давності притягнення до кримінальної відповідальності за хабарництво закінчився, та залишив без змін призначену заявникові міру покарання, а саме – позбавлення волі строком на один рік з відстрочкою виконання вироку, а також додаткове покарання – позбавлення його права обіймати посади в органах державної влади протягом одного року.

29. 2 жовтня 1998 року заявник подав ще одну касаційну скаргу. Він стверджував, що в повістці про виклик у судові засідання, призначене на 11 червня 1998 року, врученій через пані V.S., було неправильно зазначено компетентний судовий орган і що повістка, доставлена за адресою управління поліції, де він працював, була недійсною, оскільки її передали до його начальника.

30. Рішенням від 14 квітня 1999 року, що надійшло до канцелярії 29 квітня 1999 року, касаційний суд відхилив скаргу заявника, пославшись на те, що, згідно з практикою суду, у разі вручення повістки начальникові особи, якій її адресовано, вважається, що ця особа повідомлена і що повістка, таким чином, є дійсною.

В. Перша заява до Суду

31. 12 жовтня 1999 року заявник подав до Суду заяву № 52228/99, що стосується справедливості провадження в порушеній проти нього кримінальній справі.

32. 8 листопада 2002 року Суд визнав заяву явно необґрунтованою, як це передбачено статтею 28 Конвенції.

С. Процедура, встановлена «законом Пінто»

33. 16 жовтня 2001 року заявник звернувся до апеляційного суду м. Бреції на підставі так званого «закона Пінто» (), вимагаючи відшкодування матеріальної і моральної шкоди в розмірі 60 000 000 італійських лір (30 987 євро), спричиненої, як він стверджував, внаслідок тривалого провадження в основній справі.

34. Рішенням, що надійшло до канцелярії 21 лютого 2002 року, апеляційний суд констатував, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції лише у частині, що стосується періоду від дати винесення рішення Міланським районним судом (22 червня 1990 року) до дати винесення першого судового рішення за апеляційною скаргою (29 листопада 1993 року). Враховуючи кількість судових інстанцій, які розглядали справу, суд визнав, що невинуватених затримок під час інших стадій судового провадження не було. Він не присудив

заявникові відшкодування, вирішивши, що той не довів факт спричинення йому будь-якої матеріальної чи моральної шкоди і що, в будь-якому разі, заявник не міг зазнати моральної шкоди, оскільки провадження в основній справі завершилося його засудженням.

35. 24 квітня 2002 року заявник подав касаційну скаргу. Рішенням, що надійшло до канцелярії 24 жовтня 2003 року, касаційний суд скасував оскаржуване рішення, зазначивши, що результат вирішення справи не на користь заявника сам по собі не виключає наявності моральної шкоди, спричиненої йому тривалістю розгляду справи, а також що скарга про шкоду, спричинену внаслідок надмірної тривалості провадження у справі, потребує обґрунтування. Справу було повернуто на розгляд до апеляційного суду м. Брешії.

36. 20 квітня 2004 року заявник звернувся до зазначеного суду зі скаргою, посилаючись, зокрема, на те, що після винесення рішення від 24 жовтня 2003 пленум касаційного суду ухвалив чотири рішення (№№ 1338, 1339, 1340 і 1341 від 2004 року), в яких постановив, що необхідності доводити наявність моральної шкоди немає.

37. Рішенням від 7 липня 2004 року, що надійшло до канцелярії суду 21 липня 2004 року, апеляційний суд відхилив зазначену скаргу, посилаючись на те, що принципи, які впливають з рішень пленуму касаційного суду, не є нормами прямої дії щодо перегляду справ і що заявник повинен був обґрунтувати свою вимогу про відшкодування моральної шкоди, але не зробив цього. Суд також вирішив, що заявникові було вигідно, щоб провадження у кримінальній справі було тривалим, адже це дозволяло дочекатися закінчення строків давності в його справі.

38. 15 листопада 2004 року заявник подав касаційну скаргу. Рішенням, що надійшло до канцелярії 6 грудня 2006 року, касаційний суд відхилив скаргу та зобов'язав заявника сплатити 3 000 євро на відшкодування судових та інших витрат.

(...)

ЩОДО ПРАВА

3. СКАРГИ ЗА ПУНКТОМ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

(...)

А. Тривалість провадження в основній справі та незабезпечення сатисфакції за результатами розгляду справи згідно з процедурою, запровадженою «законом Пінто»

50. Суд зазначає, що заявник скаржився на порушення статті 6 Конвенції, оскільки не отримав відшкодування шкоди, спричиненої тим, що провадження в порушеній проти нього справі тривало десять років і сім місяців у судах трьох інстанцій.

Відсутність суттєвої шкоди

51. У своїх зауваженнях від 20 травня 2010 року Уряд доводив, що заявник не зазнав суттєвої шкоди. Уряд послався на текст підпункту «b» пункту 3 статті 35 Конвенції (в редакції зі змінами, внесеними Протоколом № 14), згідно з яким Суд може оголосити неприйнятною будь-яку заяву, якщо він вважає, що заявник не зазнав суттєвої шкоди, якщо тільки повага до прав людини, гарантованих Конвенцією і протоколами до неї, не вимагає розгляду заяви по суті, а також за умови, що на цій підставі не може бути відхилена жодна справа, яку національний суд не розглянув належним чином».

52. Уряд підтвердив, зокрема, що тривалий перебіг зазначеного судового процесу призвів до того, що призначений заявникові строк покарання було скорочено, оскільки строк давності притягнення до кримінальної відповідальності за хабарництво закінчився. Уряд також стверджував, що заявник перешкоджав провадженню у справі з метою затягнути процес до закінчення строків давності в його справі.

53. Заявник заперечив твердження Уряду про те, що заявник чинив перешкоди і отримав вигоду від застосування строку позовної давності. Він стверджував, зокрема, що, оскільки рішенням апеляційного суду від 1 березня 1996 року йому було надано відстрочку виконання вироку, оголошення про закінчення строку позовної давності у справі суттєво не вплинуло на призначене йому покарання.

54. Суд наголошує, що мета нового критерію прийнятності за наявністю «суттєвої шкоди» полягає в якомого швидшому відсіюванні неприйнятних заяв для того, щоб Суд міг зосередитися на своєму головному завданні – забезпеченні юридичного захисту прав, гарантованих Конвенцією та протоколами до неї (див. ухвалу у справі *Stefanescu проти Румунії*, № 11774/04, від 12 квітня 2011 року, п. 35).

55. Ґрунтуючись на загальному принципі «*de minimis non curat praetor*» [«претор не займається дрібницями»] (лат.). — Прим. перекл.], новий критерій передбачає, що порушення права, яким би справжнім воно не було суто з юридичної точки зору, може бути предметом розгляду в міжнародному суді лише в разі, якщо таке порушення досягло мінімального рівня тяжкості (див. ухвалу у справі *Korolev*

проти Росії, № 25551/05, від 1 липня 2010 року). Оцінка такого мінімального рівня має, звичайно, відносний характер; вона залежить від усіх обставин справи (див. згадане вище рішення у справі *Korolev*, і, *mutatis mutandis*, рішення у справі *Soering проти Сполученого Королівства*, від 7 липня 1989 року, п. 100, серія А, № 161). Тяжкість порушення слід визначати з урахуванням як суб'єктивного ставлення до нього з боку заявника, так і питань, які є об'єктивно значущими для нього в тій чи іншій справі.

56. Беручи до уваги критерії, встановлені ним у своїй практиці, Суд зауважує, що при визначенні, чи досягло порушення права мінімального рівня тяжкості слід враховувати, зокрема, такі фактори: характер права, про порушення якого стверджується, серйозність наслідків стверджуваного порушення для здійснення права та/або можливі наслідки такого порушення для особистої ситуації заявника (див. рішення у справі *Giusti проти Італії*, № 13175/03, п. 34, від 18 жовтня 2011 року).

57. У справі, що розглядається, Суд зазначає, що тривалість судового процесу призвела до того, що 11 червня 1998 року апеляційний суд оголосив про закінчення строку давності притягнення до кримінальної відповідальності за хабарництво, у зв'язку з чим суд скоротив призначений заявникові строк покарання, оскільки з двох злочинів, в яких він обвинувачувався, цей карався суворіше; але в наявних у Суду матеріалах не зазначено, наскільки саме було скорочено цей строк, і не уточнюється, чи існував, зрештою, будь-який зв'язок між скороченням строку покарання та порушенням вимоги «розумного строку». Суд також зауважує, що заявник вирішив не відмовлятися від права скористатися закінченням строку позовної давності, тимчасом як можливість такої відмови була передбачена італійським законодавством. За таких обставин Суд вважає, що скорочення призначеного строку покарання, принаймні, компенсувало або суттєво зменшило шкоду, яку, за звичай, спричиняє надмірна тривалість провадження у кримінальній справі. Крім того, Суд не визнає доречним посилення заявника на те, що рішенням від 1 березня 1996 року йому було надано відстрочку виконання вироку (див. пункт 23 вище). З цього приводу Суд зазначає, що тим самим рішенням Міланський апеляційний суд вже визнав, що строк давності притягнення до кримінальної відповідальності за хабарництво закінчився.

58. Отже, Суд вважає, що заявник не зазнав «суттєвої шкоди» стосовно свого права на розгляд його справи упродовж розумного строку.

59. Що стосується питання про те, чи вимагає повага до прав людини, гарантована Конвенцією та протоколами до неї, розгляду заяви по суті, то Суд знову наголошує, що при його вирішенні слід

враховувати умови, вже визначені щодо застосування пункту 1 статті 37 та пункту 1 статті 38 Конвенції (у попередній версії Протоколу № 14 до Конвенції). Органи Конвенції послідовно роз'яснювали, що ці положення вимагають продовження розгляду справи навіть у випадку, якщо сторони вже досягли дружнього врегулювання спору і якщо є підстави для вилучення заяви з реєстру справ. Однак також було встановлено, що потреби в такому розгляді немає у тому випадку, якщо стосовно питання, порушеного за Конвенцією у справі, яку розглядає Суд, вже існує чітка і досить значна практика Суду (див., серед інших джерел, рішення у справі *Van Houten проти Нідерландів* (вилучено з реєстру), № 25149/03, ECHR 2005-IX, та ухвалу у справі *Kavak проти Туреччини*, № 34719/04 і 37472/05, від 19 травня 2009 року).

60. Тому у цій справі Суд вважає, що необхідність подальшого розгляду скарги не обумовлюється будь-якими вимогами європейського публічного порядку, правовими актами якого є Конвенція та протоколи до неї.

61. Скарга порушує питання про обґрунтованість тривалості провадження у кримінальній справі і, зокрема, тривалості провадження в основній справі у контексті засобу юридичного захисту, запровадженого «законом Пінто», а з цієї теми вже існує великий масив прецедентної практики Суду (див., серед інших прецедентів, рішення у справі *Cocchiarella проти Італії* [ВП], № 64886/01, ECHR 2006-V; *Simaldone проти Італії*, № 22644/03, від 31 березня 2009 року; і *Labita проти Італії* [ВП], № 26772/95, ECHR 2000-IV).

62. За таких умов Суд вважає, що повага до прав людини не вимагає подальшого розгляду цієї скарги.

63. Нарешті, що стосується третьої умови прийнятності за новим критерієм, а саме – того, що не може бути відхилена жодна заява, яку «національний суд не розглянув належним чином», то Суд повторює, що його завдання – забезпечити, щоб судовий розгляд було проведено в кожній справі, чи то на національному, чи то на європейському рівні. Ця умова також відповідає принципу субсидіарності, як це, зокрема, відображено у статті 13 Конвенції, яка вимагає наявності ефективного засобу юридичного захисту на національному рівні (див. згадане вище рішення у справі *Korolev*). Разом із зазначеною вище запобіжною умовою він гарантує розгляд Судом істотних питань щодо застосування або тлумачення Конвенції і протоколів до неї та важливих питань, що стосуються національного права (див. пояснювальну записку до Протоколу № 14, п. 83).

64. Суд зазначає, що у справі, яка розглядається, питання щодо тривалості провадження у кримінальній справі розглядалося компетентними судами двічі (апеляційним судом і касаційним судом) у контексті застосування «закону Пінто», адже рішення апеляційного

суду про відмову присудити заявникові відшкодування той оскаржив до касаційного суду, подавши відповідні доводи.

65. Зважаючи на ці обставини, Суд визнає, що справа була належним чином розглянута національним судом і жодних важливих питань щодо застосування або тлумачення Конвенції та щодо національного права не було залишено без відповіді.

66. Беручи до уваги зазначене вище та умови, викладені у підпункті «b» пункту 3 статті 35 Конвенції, Суд вважає, що ця скарга має бути оголошена неприйнятною відповідно до підпункту «b» пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

(...)

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* скаргу про надмірну тривалість розгляду справи за процедурою, запровадженою «законом Пінто», прийнятною, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
- (...)

Вчинено французькою мовою і повідомлено письмово 6 березня 2012 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Françoise Elens-Passos
Заступник секретаря

Françoise Tulkens
Голова

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2013 р.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька мови. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду, і Суд також не несе відповідальності за його якість. Переклад можна завантажити з електронної бази рішень (HUDOC) Європейського Суду з прав людини (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази, в якій його розміщено з дозволу Суду. Копіювання тексту перекладу допускається в некомерційних цілях за умови наведення повної назви справи, разом із вищенаведеним повідомленням про авторські права та посиланням на Цільовий фонд «Права людини». З питань, пов'язаних з наміром використати ту чи іншу частину цього перекладу в комерційних цілях, прохання звертатися за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It

may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int